LAUSUNTO
7.5.2024

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025-2028

Viite: VNS 2/2024 vp

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry:n lausunto julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025-2028

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry kiittää mahdollisuudesta lausua julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025-2028.

Unifi pitää hyvänä, että hallitus sitoutui kehysriihessä tutkimus- ja kehittämisrahoituksen kasvattamiseen aiemmin päätetyn mukaisesti. Rahoitusta suunnataan tulevina vuosina erityisesti Business Finlandin ja Suomen Akatemian kautta. **Yliopistot pitävät tärkeänä, että Business Finlandin rahoitusta ohjataan selkeästi lisää yliopistojen ja yritysten välisen yhteistyön vauhdittamiseen**, koska tämä alue vaatii merkittävää vahvistamista.

Yliopistojen perusrahoitukseen ei ole luvassa lisäystä, vaikka tästä on linjattu niin parlamentaarisen T&K-työryhmän raportissa kuin hallitusohjelmassakin. **Unifi odottaa, että T&K-lisärahoitusta kohdennetaan kehyskaudella myös yliopistojen perusrahoituksen vahvistamiseen**. Suomalainen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta painottuu kansainvälisessä vertailussa poikkeuksellisen paljon parantamaan ja kehittämään olemassa olevaa, ei luomaan uutta. Aitojen innovaatioiden roolia täytyy nostaa. Erityisesti uutta luova tutkimus on tässä tärkeää ja yliopistot keskeisin toimijajoukko. Yliopistot kouluttavat korkeakoulutettuja osaajia, luovat uutta tietoa, kehittävät innovatiivisia ratkaisuja aikamme suuriin haasteisiin- ja ovat TKI-järjestelmän kansainvälisiä verkottajia.

Selonteossa todetaan, että korkeakoulutettujen nuorten aikuisten määrä pyritään nostamaan mahdollisimman lähelle 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Selonteossa ei esitetä suoria leikkauksia korkeakoulusektorille, mutta kehysriihipäätökset eivät vahvista yliopistojen koulutuskapasiteettia ja 50 prosentin tavoitteen saavuttamista. Unifi katsoo, että **koulutustason nostamiseen tarvittavista toimenpiteistä on tehtävä suunnitelma, jonka toteuttaminen voidaan aloittaa pikaisesti.**

Suomen korkeakoulujen rahoitus on inflaatio huomioiden pudonnut merkittävästi vuoden 2010 jälkeen samalla, kun korkeakoulujen toiminta on kasvanut (esimerkiksi tutkintojen määrät ovat nousseet). Korkeakouluissa tehtyjen toimenpiteiden ansiosta Suomen korkeakoulujärjestelmä on jo nyt kansainvälisessä vertailussa erittäin tehokas. Asetetun 50% tavoitteen saavuttamiseen tarvittavan koulutuskapasiteetin turvaaminen ei ole mahdollista ilman uusia resursseja.

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry, Finlands universitetsrektorers råd Unifi rf

Ilkka Niemelä
puheenjohtaja

Heikki Holopainen
toiminnanjohtaja